

توسعه روستایی، جهانی شدن و چالش‌های پیش روی زنان روستایی و عشایری

دکتر سحر علی‌زاده، عضو هیات علمی، دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی،
معاون وزیر و مدیر کل دفتر زنان روستایی

چکیده

جهانی سازی، به عنوان یک فرایند رو به گسترش، به مرور به تمامی جنبه‌های زندگی بشری سیطره یافته و تأثیرات خود را اعمال می‌نماید. ضرورت توجه به این فرایند از آنجائیکه می‌شود که ماهیت «جهانی شدن» به نحوی است که عدم شمول فرد یا جامعه‌ای در این روند همگانی، آن را از مواهب و مزایای آن بی‌بهره و از بسیاری از فرصت‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، محروم می‌سازد. علل کناره‌گیری برخی جوامع از فرایند مذکور را می‌توان در دیدگاه‌هایی که تنها به جنبه منفی این روند می‌پردازند، جستجو کرد. در فرایند جستجوی علت‌ها در مقاله حاضر، چالش‌های گذار جوامع و رسیدن به مرحله جهانی، به چهار دسته کلی چالش‌های اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و سیاسی تقسیم‌بندی شده‌اند. اگر چه در این مقاله، دیدگاه کلی، مبتنی بر تفکیک جنسیتی نمی‌باشد، لیکن سعی شده است، که در قالب و زمینه چالش‌های کلی، به چالش‌های فراروی زنان روستایی و عشایری توجه خاص مبذول گردد. از جمله این مسائل می‌توان به مبحث آموزش، فشارهای محیطی، مسئله اشتغال زنان روستایی و عشایری، قدرت رقابت محصولات تولید شده با محصولات جهانی، میزان آشنایی و قدرت ورود ایشان به سازمان‌های تجارت جهانی و ... اشاره کرد. امید است که از نتایج این مطالعه بتوان، در جهت تسهیل حرکت زنان روستایی و عشایری به سمت جهانی سازی استفاده کرد.

مقدمه

در حالی که فاصله اقتصادی و اجتماعی بین اجتماعات شهری و روستایی در حال افزایش است، جهانی سازی سعی بر آن دارد که مرزها را در بازار، ساختارهای سیاسی و روابط فرهنگی بشکند تا در نتیجه همبستگی جهانی بیشتر شود. بدیهی است که جهانی سازی موضوعی پیچیده و همراه با تبعات درازمدت است. لذا در این مقاله، با دیدگاهی متفاوت با اقتصاددانان، به اثرات آن بر جامعه روستایی و به ویژه زنان روستایی و عشایری می پردازیم.

بدیهی است آثار اقتصادی - اجتماعی و روانی جهانی سازی در هر ملت و اجتماعی ابتدا وابسته به افراد آن جامعه می باشد. مسئولیت پیشرفت در هر کشوری، برعهده حضور همزمان شهروندان در عرصه می باشد که این مهم در صورت وجود عدالت و احترام به حقوق انسانی قابل دسترس است. برای دستیابی به توسعه، بایستی به تدریج و بدون ترک روش های سنتی و مرسوم خود را با روند جهانی سازی همگان سازیم. این رویه ای است که بر کاهش نرخ فقر تاکید دارد. برای دستیابی به این هدف، درک نکات اساسی ساختار اقتصادی جهانی و روندهای آن ضروری می نماید. در این روند بایستی موازنه های مالی دولت، اولویت های سرمایه گذاری در کشور، اصلاحات مالیاتی، آزادسازی مالی (Financial liberalization)، تبادلات بین المللی، آزادسازی تجاری (Trade liberalization)، سرمایه گذاری خارجی، خصوصی سازی و تنظیم قوانین جدید مورد توجه قرار گیرد.

جهانی شدن، دو مقوله ارزش ها و روش ها

جهانی شدن امری صرفاً اقتصادی نیست، اگر چه جنبه اقتصادی آن بیشتر در معرض مشاهده و داوری است. جهانی شدن به طور کلی به معنی کم رنگ شدن فاصله ها و نهایتاً مرزهایی است که جوامع انسانی را از هم جدا کرده اند. این حرکت پیوسته، تقریباً همه جنبه های زندگی اجتماعی انسان ها را اعم از اقتصادی سیاسی و فرهنگی دربرمی گیرد.

روند جهانی شدن، از دو جهت به هم پیوسته پیش می رود. یکی، از جهت روش ها و دیگری از جهت ارزش ها. آنچه اغلب مورد توجه قرار می گیرد، جهانی شدن روش ها است و اغلب از جهانی شدن ارزش ها غفلت می شود. حال آنکه در واقعیت، روش ها ریشه در ارزش ها دارند و جدا از آنها نمی توانند منشا آثار مهمی باشند. به عنوان مثال، در عرصه اقتصادی، روش تخصیص منابع از طریق مکانیسم قیمت ها یا بازار رقابتی، زمانی می تواند موثر و کارآمد واقع شود که در جامعه اعتقاد به ارزش هایی مانند مالکیت فردی، آزادی انتخاب و غیره ریشه دوانده باشد. در عرصه سیاسی، روش های دموکراتیک اداره امور جامعه، زمانی می تواند تحقق یابد که افراد آن جامعه معتقد و ملتزم به رعایت ارزش های دموکراتیک، مانند احترام به دیگران، پایبندی به حل و فصل صلح آمیز اختلافات از طریق تمکین به رای اکثریت و غیره باشند.

البته باید توجه داشت که میان ارزش ها و روش ها رابطه خطی ساده و یک سویه وجود ندارد. یعنی اگر چه

در نهایت، ارزش‌ها تعیین‌کننده روش‌ها هستند، اما در مواردی، عملاً به کار گرفتن برخی روش‌ها، زمینه را برای ریشه گرفتن ارزش‌های متناسب با خود فراهم می‌آورد. گسترش تجارت آزاد و شیوه‌های عملی آن می‌تواند گرایش به ارزش‌های فردگرایانه را در مردم تقویت کند (خیری و فمی، ۱۳۸۳). لیکن برای جهانی شدن، چالش‌های مختلفی فراروی کشورهای در حال توسعه، می‌باشد. این چالش‌ها، شامل چالش‌های اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی و سیاسی می‌باشد. برای روشن‌تر شدن این چالش‌ها، به بررسی تبعات جهانی سازی برای زنان روستایی می‌پردازیم.

الف) تبعات منفی جهانی شدن برای زنان روستایی و عشایری

مخالفان جهانی سازی، طیف گسترده‌ای را از مارکسیست‌ها گرفته تا ملی‌گرایان و طرفداران محیط زیست تشکیل می‌دهند (خیری و فمی، ۱۳۸۳) واژه جهانی سازی یا جهانی شدن، دارای طیفی از معانی است، جهانی سازی پیوسته (corporate globalization) شامل تسلط فزاینده پیوستگی‌ها و وابستگی بین ملت‌ها در سراسر جهان است. به نظر می‌رسد جهانی شدن «پیوسته» بر تمام جنبه‌های زندگی ما از سیاست‌های دولت تا برنامه درسی مدرسه نفوذ کرده است. اثرات جهانی سازی پیوسته، به طرز تاسف‌انگیزی برای بسیاری از مردم جهان منفی است (summer, ۲۰۰۱).

در بیشتر موارد، ارتباطات بین فرهنگی و تحمیل فرهنگ‌ها و مناسبات اقتصادی بر افراد بومی، استقلال زنان روستایی را به عنوان تولیدکنندگان محصولات غذایی، پرستاران خانواده و صنعتگران از بین برده است (UNEP, ۲۰۰۱).

در این زمینه، توجه به جدول ۱، که شامل خلاصه مطالعات موردی در رابطه با تاثیر جهانی سازی بر زنان روستایی است؛ مفید خواهد بود.

ب) تبعات مثبت جهانی شدن برای زنان روستایی و عشایری

خیری و فمی (۱۳۸۳)، تبعات مثبت جهانی شدن را به این صورت به تصویر کشیده‌اند: برای داوری عادلانه یا مشروعیت داشتن فرایند جهانی شدن بهتر است به نتایج آن برای میلیون‌ها انسان بنگریم. طی دو دهه پایانی قرن بیستم که روند جهانی شدن شتاب زیادی گرفت، وضعیت رفاهی و سطح زندگی میلیون‌ها انسان در اقصی نقاط دنیا به ویژه در آسیا به نحو چشمگیری بهبود یافت. سطح زندگی متوسط آنها در این زمان نسبتاً کوتاه بیش از سه برابر بهبود یافته است. به عنوان مثال، درآمد سرانه کره جنوبی امروز حدود ده برابر درآمد سرانه کشور ما است. در حالی که سی سال قبل، این کشور به مراتب از ایران فقیرتر بود. این پیشرفت‌ها و دستاوردها عمدتاً در سایه جهانی شدن و ادغام اقتصاد این جوامع در اقتصادی جهانی امکان پذیر شده است. جوامعی که در حاشیه رانده شده‌اند، مانند برخی کشورهای افریقایی که به علت جنگ‌های داخلی و یا علل دیگری در روابط اقتصادی بین‌المللی نتوانسته‌اند به خوبی مشارکت نمایند، پیشرفتی نیز نداشته‌اند و حتی در مواردی فقیرتر هم شده‌اند (خیری و فمی، ۱۳۸۳).

ج) تلفیق دو دیدگاه: تبعات مثبت و منفی

جهانی شدن، ممکن است دارای جنبه‌های مثبت بسیار زیادی، مانند افزایش بهداشت، بالا رفتن استاندارد

زندگی، ایجاد معانی و اهداف جدید برای زندگی و آزادی از سنت‌های دست و پاگیر باشد. اما این تغییرات به همراه آثار منفی، می‌تواند بسیار مشکل‌زا باشد. تغییرات همراه با جهانی شدن، ممکن است عدم اطمینان، اضطراب، افسردگی و ترس را افزایش دهد. در اجتماعاتی که حمایت گروه از شخص کمتر است، ممکن است که این تغییرات منجر به بیماری‌های ذهنی جدی شود. آشفته‌گی اقتصادی ممکن است باعث افزایش مصرف الکل و همچنین جنایت شود. به طور خلاصه، تغییرات اجتماعی شدید باعث ایجاد فشارهای روانی و درهم ریختگی ذهنی می‌گردد (Sloan, ۲۰۰۲).

جوامع محلی و جهانی سازی

یک جامعه محلی، شامل یک گروه از مردم است که با اعتماد متقابل به یکدیگر، گره خورده و تعامل شخصی بسیاری با یکدیگر دارند. به لحاظ نظری، دامنه جوامع از خانواده تا یک جامعه سنتی و سپس یک جامعه جهانی طبقه بندی می‌شود (Hayami, ۲۰۰۱). نقش جوامع محلی، در بهبود وضعیت زندگی روستاییان در اقتصادهای کم درآمد از طریق مشارکت آنان در دستیابی بهتر به بازار می‌باشد. رشد بیش از حد جمعیت در اقتصادهای در حال رشد، منجر به رشد فزاینده‌ی نیروی کار شده است. از آنجا که این رشد بیش از افزایش زمین تحت کشت بوده است، بخش کشاورزی با پدیده‌ی کشاورزان بی زمین و تقسیم اراضی روبه رو شد. این روند به سمت فقیر ساختن روستاییان در اقتصادهای کم درآمد، بدون افزایش ارزش بازده هر واحد زمین تحت کشاورزی، جبران نخواهد شد و نیازمند افزایش فن آوری نوین و تزریق نهاده‌ها و همچنین نقدینگی با ارزش بالا می‌باشد که البته تولیدکنندگان روستایی تا وقتی که به بازار تولید و نهاده دسترسی نداشته باشند، به آن نخواهند رسید. (Hayami, ۲۰۰۱) هنگامی که در بحث از توسعه روستایی، از اهمیت دستیابی به بازار در جوامع روستایی بحث می‌شود، مشارکت جامعه محلی در توسعه بازار غیر عادی به نظر می‌رسد. در حقیقت، نمونه‌های سنتی نشان داده است که بازار و جامعه محلی دو نهاد رقیب هستند. «توماس مور» در این زمینه اظهار می‌دارد که ورود سرزده فعالیت‌های بازار به جوامع سنتی معطوف به معیشت، مستلزم خراب کردن هنجارهای سنتی در کمک دو طرفه و تضمین معیشت می‌باشد و منجر به فقر و نداری فقرا خواهد شد. اما نظریه‌های جدید، بیانگر این هستند که روابط جوامع محلی، به ویژه در مراحل اولیه می‌تواند پایه گذار اصلی توسعه بازار باشد (Aok and Hayami, ۲۰۰۱). مانع اصلی توسعه بازار، عدم وجود یک سازوکار موثر برای اعمال قراردادهای تجاری است. نقش اعتماد و همکاری مبتنی بر روابط جامعه محلی می‌تواند این مشکل را تقلیل دهد (Hayami, ۲۰۰۱).

به طور کلی، مزیت نسبی جوامع محلی در نقش آنان در تامین «مایحتاج و خدمات مورد نیاز مردم محلی» نهفته است، که منافعشان در مقایسه با منافع بازار و در راستای تامین خدمات خصوصی و امتیازات دولتی در جهت تهیه کالاها ملی و بایان‌المللی محدود به یک گروه خاص می‌باشد. جامعه محلی، قدرت سرکوب و جلوگیری از سوء استفاده‌ها را از طریق توسعه روح مشارکت و تعاون و تقویت تعاملات اجتماعی گسترده

و میان اعضا خواهد داشت و در این راستا از ابزار مناسبی همانند «کاهش و جبهه اجتماعی» استفاده خواهد کرد که هزینه آن، برای ایشان بسیار گران خواهد بود.

زنان روستایی و عشایری در نظام اقتصادی سنتی و پدیده جهانی شدن نظام اقتصادی، ترکیبی از سازمان‌های اقتصادی است که فعالیت‌های اقتصادی متفاوت را به گونه‌ای هماهنگ می‌سازد که به یک تقسیم بهینه و اجتماعی از یک کار دست یابد. بازار، سازمانی است که افراد جویای منفعت را، از طریق رقابت هماهنگ می‌سازد.

سوال این است، که تولیدکنندگان روستایی در کشورهای در حال توسعه از چه نوع کانال‌های تجاری می‌توانند با بازار ارتباط برقرار کنند؟ «هایامی» در این مورد می‌گوید: یک راه و شیوه مرسوم، عرضه مستقیم از تولیدکننده به مصرف‌کننده است. هر کسی که تاکنون اقتصادهای در حال توسعه را دیده باشد، باید زبانی را در مزارع خانوادگی به خاطر بسپارد که در حال فروش محصولات تولیدی، نظیر سبزیجات برداشت شده از باغچه و یا غذاهای آماده در بازارهای محلی و یا عرضه‌ی خانه‌به‌خانه در شهرک‌های اطراف هستند (Hayami, ۲۰۰۱). فروش مستقیم محصولات در محدوده‌های روستایی عمدتاً به خاطر شرایط خاص زیر انجام می‌گیرد: الف. وجود بازارهای حاشیه‌ای که به منظور عرضه محصولات مازاد تولید شده در مزارع خانگی توسط اعضای همان خانوارها ایجاد و مدیریت می‌شود.

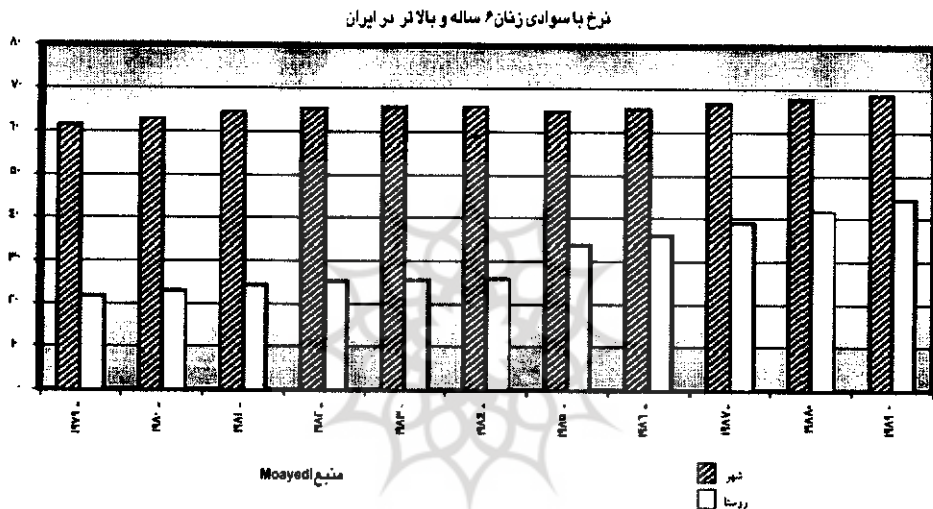
ب. محصولات فاسد شدنی، که باید سریعاً از محل تولید به مصرف برسند.

گرچه، ساختار بازار محلی، در بازاریابی محصولات سنتی مفید بوده است، ولی معلوم نیست که به عنوان یک بستر مناسب برای ارتباط مزارع خانوادگی کوچک با بازارهای ملی و بین‌المللی گسترده و با توجه به محصولات جدید از کارایی لازم برخوردار باشد. هم‌اکنون، حجم قابل توجهی از محصولات استاندارد شده باید بسته‌بندی گردد و سریعاً از دست تولیدکننده، به مصرف‌کننده و یا به کارخانه‌های عمل‌آوری ارسال شوند، تا تقاضاهای عمده شهری یا بین‌المللی را پوشش دهند. برای این منظور، تولید مزرعه‌ای از مرحله کاشت تا برداشت باید مطابق استانداردها زمان‌بندی‌های بازار و صنایع فرآوری پیش برود. در این زمینه، برخی سازمان‌های بین‌المللی، نقش شایانی دارند به طور مثال، سازمان تجارت جهانی، برخلاف اینکه یک سازمان بین‌المللی نسبتاً جوان است، ولی مقدار قابل توجهی از نظرات را به خود جلب کرده است. این سازمان، مبانی اصلی و پایه برای توسعه همراه با جهانی‌سازی ارائه داده است (Olaka Udagama, ۲۰۰۰).

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

برخی نتیجه‌گیری‌ها در زمینه جهانی‌سازی و زنان روستایی و عشایری در ایران، همان‌گونه که مطالعات رستمی پوری (۱) در رابطه با زنان در کشور ایران نشان می‌دهد، اثرات این جهانی‌شدن، بیشتر در زنان شهری و کمتر در زنان روستایی مشاهده می‌شود. ناگفته پیداست که تاثیر این روند بر زنان عشایری کمتر از دو

گروه ذکر شده می‌باشد (توجه به نمودار نرخ باسوادی زنان) اثرات این جهانی شدن را در استفاده زنان روستایی و عشایری ایران از رسانه‌های عمومی، بر خورداری از تسهیلات آموزشی و بهداشتی بیشتر، ارتقاء جایگاه زنان و ... می‌توان مشاهده کرد. اما هنوز زنان روستایی و عشایری در زمینه‌های اقتصادی و ورود به بازار جهانی دچار مشکل هستند. در این راستا، وجود یک الگوی صحیح برای حرکت در مسیر جهانی شدن، ضروری می‌باشد. جهت تنظیم یک الگوی صحیح، توجه به تجربه تایلند، ضروری می‌نماید. نمودار شماره ۱- نرخ باسوادی زنان ۶ ساله و بالاتر در ایران

کشور تایلند، با ظهور ایده جهانی سازی، از دهه ۱۹۶۰ رشد سریعی را آغاز کرد و از اواسط دهه ۱۹۸۰ نیز تا سال ۱۹۷۷ حالت شتابنده به خود گرفت. تایلند در مسیر خود جهت حرکت از «سرمایه‌داری محلی» به حالتی که در آن میزان سرمایه‌های بین‌المللی بود، به جذب سرمایه‌های خارجی در کشوری با بازار آزاد و ساختارهای قانونی و مالی اصلاح شده پرداخت. این مدل که به مدل سنگاپوری مشهور بود، مناسب مناطق پیشرفته تر بود، اما به اقتصاد روستایی آسیب رساند. در تحلیلی عمیق‌تر، مدل دوم تحت عنوان (Italian-Tuscan) بوجود آمد که مستلزم وجود بودجه محلی زیاد و حمایت وسیع از یک اقتصاد پر قدرت مانند ژاپن بود.

لیکن در حال حاضر، یک مدل جدید بر پایه واحدهای اقتصادی کوچک و متوسط کارآفرینان محلی، با امکانات محیطی، سرمایه اجتماعی و فرهنگی مورد نیاز می‌باشد، به نحوی که وابستگی کمتری به عوامل خارجی داشته باشد. این مدل بر پایه خوداتکایی و خودکفایی می‌باشد. «خودکفایی» به مفهوم تولید محصولات مورد نیاز محلی در جوامع محلی است (Localism model). این مدل از یک روستا یا اجتماع آغاز می‌شود و سعی در تلفیق اقتصاد ملی و جهانی از پایین به بالا دارد (Van zyl, ۲۰۰۱).

جدول شماره ۱- نتایج برخی مطالعات موردی در رابطه با تأثیر جهانی شدن بر زندگی روستایی و زن روستایی

منبع : موضوع و محل تحقیق :	Herlitz, (2003) اتریش جهانی سازی در سرلانکا	Thompson & Toro (1999)	Alexandropoulos (2002)	Martin, (2003)	Department of Women and Child Development (2004)	aner (2001)
مختصر	-	تولید کشاورزی از یک نظام کاملاً خودکفا با ارتباطات درونی قوی، تبدیل به یک نظام صادرات - محور شد	گزارشگران برای ادامه کار در نظام جهانی، نیازمند به کسب اطلاعات بسیار وسیعتری هستند.	تحقیق بین المللی توسط بانک جهانی	تفسیر شوهر تولید سنتی به صفتی	کاهش سهم بخش کشاورزی در تولید کاهش تعداد نیروی کار و مقدار زمین زیر کشت صفتی چون اساس های زندگی روستایی را به هم میزند
ارزش های فرهنگی	-	زنان روستایی از وضعیت فرازیستی مزده به صنعتگر و پس عقب روی از توانایی کسرو سازی تبدیل شدند.	رقابت در گذشته بین همسایه ها انجام می شد ولی با جهانی شدن، رقابت حیطه وسیعتری پیدا کرد.	-	نیروی کار سنتی، در ساختار جدید جایگزین خود را از دست داده است.	اعتماد متقابل و صداقت کاهش یافت.
سبک های زندگی	-	کم رنگ شدن ارزش های سنتی زنان منطقه نسبت به کار ساخته، صداقت، تعهد نسبت به خانواده، حمایت از چاپه به محلی و عقاید مذهبی	-	-	-	-
ساختارهای خانوادگی	-	شکل خانواده هردسالاره از پس رفت و خانواده های گسترده به خانواده های کوچکتر تقسیم شدند.	-	-	-	مشکلات خانوادگی

(مصدر: یافته های مطالعه)

ادامه جدول شماره ۱- نتایج برخی مطالعات موردی در رابطه با تأثیر جهانی شدن بر زندگی روستایی و زن روستایی

منبع؛ موضوع و محل مطابق؛ متنبر	Hettige, (2003)	Thompson&Toro (1999)	AlexmZijp&Byrtee (2002)	Martin, (2003)	Department of Women and Child Development (2004)	nuer (2001)
توسعه روستایی در مؤسسات آموزشی خصوصی	افزایش	-	افزایش	-	کاهش، در ازمایشی ضمن ساجی، بعضی سستی دچار فقر شده و قادر به تامین هزینه توسعه نبودند.	-
توسعه در مؤسسات آموزش عالی	افزایش	-	-	-	-	-
مهارت تکمیل به زنان انگلیسی	افزایش	-	-	-	-	-
مهارت در استفاده از کامپیوتر	افزایش	-	-	-	-	-
دسترسی به دانشگاههای خارج از کشور	-	-	افزایش	مهاجرت بسیاری دستیابی به فرصت‌های اشتغال	-	عدم ثبات مهاجرت به درون و بیرون از مناطق روستایی، زنان روستایی علاقه‌مند به مهاجرت و ازدواج در شهرهای بزرگ
تغییر به رقابت	-	-	افزایش	-	-	-
مهاجرت	-	-	افزایش	-	-	-

(منبع: یافته‌های مطالعه)

ادامه جدول شماره ۱- نتایج برخی مطالعات مودری در رابطه با تاثیر جهانی شدن بر زندگی روستایی و زن روستایی

منبع : موضوع و محل تحقیق : مقیود	Herige, (2003)	Thompson&Toro (1999)	AlexanZijga&Byerlee (2002)	Martin, (2003)	افزایش در افرادی که جذب بخش های مدرن نساجی شده اند و کاهش در بخش های سنتی	دncr (2001)
درآمد	افزایش		افزایش	کاهش	افزایش در افرادی که جذب بخش های مدرن نساجی شده اند و کاهش در بخش های سنتی	کاهش، کار زیاد دستمزد
دستمردی به تسهیلات بهداشتی	-			-	افزایش و کاهش در برخی موارد بسیار فقیر	کاهش دستمردی به تسهیلات بهداشتی یا کیفیت، کاهش بهداشت روانی خانواده
مشارکت در اجتماع	-			-	کاهش، به خاطر اینکه فعالیت های آنها در کار نساجی کاهش یافته است.	کاهش دستمردی به آموزش یا کیفیت، بسیاری از مسافران محلی بسته شده و کودکان به مسافران شهرهای بزرگتر فرستاده شدند
اشتغال	افزایش		اشتغال در بخش غیر کشاورزی افزایش پیدا کرده است.	کاهش		کاهش و یا اشتغال به کارهای کم دستمرد

(منابع: : پایته های مطالعه)

۱- خیری، ش. وح. شعبانعلی فمی. (۱۳۸۳). «کشاورزی، محیط زیست، روند جهانی شدن و توسعه»، ماهنامه علمی جهاد، شماره ۲۶۳، سال ۲۴، صص ۵۷-۶۴

- 2- Alexm Gary, Willem Zijp, Derek Byerlee, and others. (2002). Rural Extension and Advisory Services : New Directions. Washington, D.C.: Agriculture & Rural Development Department, World Bank.
- 3- Aoki, M., and Hayami, Y., eds. (2001). Communities and Markets in Economic Development. Oxford: Oxford University Press.
- 4- Department of Women and Child Development, Ministry of Human Resource Development Govt. of India(2004). Impact of Globalization of Textile Industry on Position of Rural Women in Handloom Sector in Orissa, In web : nrcw.nic.in/shared/report/67.pdf.
- 5- Hettige, Siri(2003). From Social Justice to Market Competition : Impact of Globalization on Education in Sri Lanka, in web: www.sasnet.lu.se / EASASpapers/7SiriHettige.pdf.
- 6- Hayami, Y. (2001). Communities and Markets for Rural Development Under Globalization : A PERSPECTIVE FROM VILAAGES IN ASIA, In web : www.unifi.it/eac/cpapers/00Hayami.pdf.
- 7- Martin, Philip L. (2003). Sustainable Migration Policies in a Globalizing Workd, in web : <http://www.ilo.org/inst>.
- 8- Moayedi, M.(2000). A Statistical Glance at Women's Employment in Iran, in monthly publication Kowsar Economic Organisations; No. 39-40.
- 9- Olaka Onyango J. and D. Udagama,(2000). The Realization of Economic, Social and Cultural Rights Globalization and its impact on the full enjoyment of human rights, in web:
<http://www.unhchr.ch/Huridocda/Huridoca.nsf>
- 10- Rostami Povey, E.(2005). Women and Work in Iran(Part2), In web : www.stateofnature.org/womenAndWork2.html
- 11- Sloan, T(2002). Globalization, Povwrtly, and Social Justice : A Basic Introduction for Students of Psychology and Social Work, In web: www.ips-dc.org/downloads/sloan.PDF
- 12- Sumner, Jennifer (2001). Living in The Age of Exclusion : The Impact of Corporate Globalization on Rural Communities, In web : www.web.net/~pef/jsummer.pdf The Impact of Structural Adjustment on Women in Costa Rica, in web : www.fire.or.cr/globchap.htm.

- 13- Thompson, M. & M. S. Toro (1999). Shouldering the Burden of Globalization :
- 14- UNEP(2001). Enhancing Global-Local Linkages : Indigenous and local women's perspectives on sustainable development, In we:
www.unep.org/DPDL/cso/Documents/Background/Workingsessiun_A.pdf.
- 15- Wan zyl, O.(2001). report of 37th ISOCARP Congress in Utrecht, The Netherlands, In web :
www.isocarp.org/pub/publications/publications.html

1 . Rostami Povi

